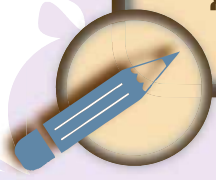

לוא-ט'אקא: ט'א

ו'קא ס'ז'אנ'ק' ט'אק'אז'מ' ט'אז'אז'ט' ט'אד'ם' מ'י'מ'ו' 'ט'אק'אד' א'א' ל'אנ'ט' א'ו'א' ח'אנ'ט' ל'אס'ט'מ' מ'אז' ז'אנ'ט' ע'
 'ט'אק'אט' ח'ז'אנ'ט' (ל'אז'ו' ס'אס'ט' י'אח'אד'ו' ס'אס'ט' 'ס'אמ'א' 'ס'אמ'א') ס'אמ'אנ'ט' ק'ק' א'א'ל'ט'מ' ,ט'אס'ט'ט' ,ט'אנ'ט' ז'
 'ט'אנ'ט' ל'א' ל'אז'ו' ז'
 'ט'אק'אט' ס'אמ'אנ'ט' ט'אק'אט' ס'מ'אמ'א' ס'ז'אנ'ט' ק'ק'אז'ט' ס'אמ'אנ'ט' מ'א'ל'ט' ז'
 'ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט' י'אס'ט'
 ט'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט'
 ט'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט' ס'אמ'אנ'ט'

א'א'ק' א'מ'א'א'א' : ב'ל'י' ה'ב'ד'ל' ד'ת' ,ג'ז'ע' ו'מ'י'ן'?

ה'ת'ב'אנ'ו' ב'ת'מ'אנ'ה' ש'ל'פ'נ'י'כ'ם' .ה'ת'מ'אנ'ה' מ'ת'ע'ד'ת' ה'פ'ג'נ'ה' נ'ג'ד' ה'ר'ב' ד'וד' ש' .צ'ד'ק'ה' ,
 ה'ר'ב' ה'ר'אש'י' ה'ס'פ'ר'ד'י' ש'ל' ה'מ'ו'ע'צ'ה' ה'מ'ק'ו'מ'י'ת' פ'ר'ד'ס' ח'נ'ה'-כ'ר'כ'ו'ר' .
 ה'ה'פ'ג'נ'ה' נ'ע'ר'כ'ה' ב'ע'ק'ב'ו'ת' מ'כ'ת'ב' ר'ב'נ'י'ם' ש'ע'ל'י'ו' ח'ת'ם' ה'ר'ב' צ'ד'ק'ה' ו'ב'ו' נ'א'ס'ר' ל'מ'כ'ו'ר' א'ו'
 ל'ה'ש'כ'י'ר' ד'י'ר'ו'ת' ל'ע'ר'ב'י'ם' .

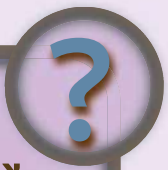
ה'א'ז'י'נ'ו' ל'ש'י'ר' 'ש'ו'י'ם' - ע'ל'י' ב'ו'ט'נ'ר' ו'ר'ן' ד'ק'נ'ר' :

צ'ול'ם' ע'ל' י'ד'י' א'י'ל'ן' ש'ר'ף' , מ'ת'ו'ך' א'ת'ר' פ'י'ק'ו'י'ק'י'

ע'צ'מ'א'ו'ת' מ'ד'י'נ'י'ת'

א. ח'ש'ב'ו' ע'ל' מ'ק'ר'ה' ש'ב'ו' ה'י'י'ת'ם' מ'י'ע'ו'ט' (ל'ב'ד' מ'מ'ש' , א'ו' ב'ק'ב'ו'צ'ה' ק'ט'נ'ה') א'ל' מ'ול' ר'וב' ג'ד'ול' ו'ח'ז'ק' .
 מ'ה'ן' ה'ת'ח'ו'ש'ו'ת' ש'ל'י'ו' א'ת'כ'ם' ב'א'ו'ת'ם' ר'ג'ע'י'ם' ?
ב. ח'ש'ב'ו' ע'ל' מ'ק'ר'ה' ה'פ'ו'ך' ו'ב'ו' א'ת'ם' ה'י'י'ת'ם' ח'ל'ק' מ'ק'ב'ו'צ'ת' ה'ר'וב' א'ל' מ'ול' מ'י'ע'ו'ט' ק'ט'ן' . א'י'לו' פ'ע'ו'לו'ת' נ'י'ת'ן'
 ל'ע'ש'ו'ת' ב'ת'ו'ר' ק'ב'ו'צ'ת' ה'ר'וב' כ'ד'י' ל'ה'ק'ל' ו'ל'ע'ז'ו'ר' ל'מ'י'ע'ו'ט' ל'ה'ר'ג'י'ש' ב'נ'ו'ח' , ל'מ'ר'ו'ת' ה'י'ו'ת'ו' מ'י'ע'ו'ט' ?

במשך מאות בשנים לא הייתה לעם היהודי מדינה עצמאית, והיהודים היו מיעוט בארצותיהם. כך לאורך השנים התקיימו קהילות יהודיות במדינות מוסלמיות, וכך התקיימו במשך מאות בשנים קהילות יהודיות במדינות נוצריות. במרבית המקרים היהודים זכו לאוטונומיה, לזכות לנהל את חיי הקהילה שלהם באופן עצמאי, אך רק במונן הקהילתי, ולא בכל ההקשרים הרחבים של המדינה. במקרים רבים זכויות היהודים לא היו שוות לזכויות יתר התושבים, והם הוגבלו בהגבלות שונות. למשל, היה עליהם ללבוש בגדים מסוימים או סימון על הבגד (לא רק בשואה) ולהתגרר במקומות מסוימים, נאסר עליהם לרכוש קרקעות וכדומה. לפני כ-300 שנה החלו פילוסופים (אנשים העוסקים בשאלות על משמעות החיים) ואנשי תרבות להשמיע את דעתם - שלכל אדם יש זכות להיות שווה זכויות וכן חורין במדינה, לא חשוב מהי דתו ואמונתו. וכך כתב ג'ון לוק (פילוסוף וחפא אנגלי, חי בשנים 1632-1704):

אין להוציא מכלל הזכאים לזכויות אזרחיות במדינה לא פאגאני [עובד אלילים], לא מוסלמי ולא יהודי, בשל הדת שלהם.

(מתוך 'האיגרת על הסובלנות' מאת ג'ון לוק)

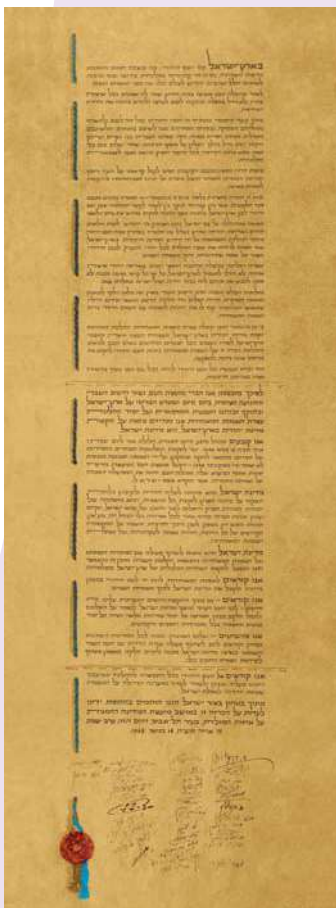
בתהליך איטי שנמשך על פני שנים רבות וכלל תקופות קשות ונוראות ביותר, התפתחו מדינות דמוקרטיות, כמו ארצות הברית, צרפת ובריטניה, שחרתו על דגלן את החירות ואת שוויון הזכויות לכלל האזרחים ללא הבדל דת, גזע ומין.

גם במגילת העצמאות, המגילה שקרא דוד בן גוריון בעת ההכרזה על מדינת ישראל, מופיעים עקרונות דומים:

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתת על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.

אל מול ההצהרות החשובות האלו, ומעשים רבים שנעשו במדינת ישראל כדי להבטיח שוויון זכויות ושמירה על חירות האדם באשר הוא אדם, עדיין ישנם מקרים של אפליה או פגיעה על רקע דת, גזע ומין בחברה הישראלית.

- א.** האם ידועים לכם מקרים שבהם הייתה אפליה על רקע מגדר (גברים-נשים), דת (זרמים בתוך היהדות או בין דתות שונות) או גזע (עדה, צבע עור, תרבות שונה)? ספרו על כך.
- ב.** מה דעתכם על כך?